“ЎзРТХБ” АЖ Бошқарув йиғилишининг
2022 йил 21 январдаги 11-сонли
Баёнига илова

“Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси”
акциядорлик жамиятининг
Интизом комиссияси тўғрисида
Низоми (янги таҳрири)

Тошкент – 2022 йил

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг “Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида”ги Қонуни ҳамда Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржасида биржа савдоларини ўтказиш Қоидаларига мувофиқ ишлаб чиқилган ва Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржасининг Интизом комиссияси (кейинги ўринларда – Комиссия) фаолиятини ташкил этиш тартибини белгилайди.

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом талаблари биржа, биржа аъзолари, савдо майдончалар ва уларнинг регистраторларига нисбатан тадбиқ этилади.

2. Комиссия "Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржаси" АЖ (кейинги ўринларда – Биржа)нинг доимий фаолият кўрсатувчи органи ҳисобланади.

3. Комиссия биржа аъзолари ва уларнинг трейдерлари, савдо майдончалар ва уларнинг регистраторлари томонидан йул қўйилган қоидабузарликларни кўриб чиқади ҳамда уларга нисбатан Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржасида биржа савдоларини ўтказиш Қоидалари ва ушбу Низомга мувофиқ қарорлар қабул қилади.

4. Комиссия биржа битимлари бўйича мажбуриятларнинг бузилиши билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқмайди.

5. Биржа аъзоси ва унинг трейдери орасидаги муносабатлар меҳнат шартномаси орқали тартибга солинади.

II. Комиссиянинг асосий принциплари ва вазифалари

6. Комиссия фаолиятининг асосий принциплари қуйидагилар ҳисобланади:

қонунийлик;

мустақиллик;

Комиссия муҳокамаси маълумотларининг сир тутилиши;

холислик;

диспозитивлик;

7. Комиссиянинг вазифалари қуйидагилардан иборат:

ваколатига киритилган қоидабузарликларни объектив, тўғри ва тез (оператив) кўриб чиқиш;

биржа Бошқарувига Комиссия фаолиятига оид амалдаги норматив ва локал ҳужжатларни такомиллаштириш ва биржанинг нуфузини оширишга қаратилган таклифларни тақдим этиш.

III. Комиссияни тузиш тартиби ва унинг таркиби

8. Комиссия таркиби биржа Бошқаруви томонидан тасдиқланади.

9. Комиссия таркиби 3 нафар комиссия аъзоси, шу жумладан комиссия раиси, унинг ўринбосари ва комиссия котибидан иборат бўлади.

10. Комиссия биржа Бошқарувининг комиссияни тугатиш ёки унинг таркибини қайта тасдиқлаш тўғрисидаги қарори қабул қилингунга қадар фаолият кўрсатади.

11. Комиссия аъзолигидан чиқариш комиссия аъзосининг аризасига кўра амалга оширилиши мумкин.

12. Комиссия раиси:

биржа аъзолари ва уларнинг трейдерлари, савдо майдончалар ва уларнинг регистраторлари томонидан йул қўйилган қоидабузарликларни ушбу Низом талаблари асосида объектив, тўғри ва тез (оператив) кўриб чиқилиши бўйича Комиссиянинг ишини ташкил қилади;

комиссия мажлиси вақти ва жойини белгилайди;

келиб тушган аризалар (мурожаатлар)ни кўриб чиқиш муддатларига риоя этилишини назорат қилади;

ушбу Низомда белгиланган тартибда аризаларни иш юритишга қабул қилади, ҳаракатсиз қолдиради, қайтаради ёки аризаларни иш юритувга қабул қилишни рад қилади;

Комиссия мажлисларида раислик қилади;

Комиссиянинг чиқиш ҳужжатларини имзолайди;

Комиссия фаолиятини такомиллаштириш бўйича биржа Бошқарарувига таклифлар киритади;

Комиссия томонидан амалга оширилган ишлар юзасидан биржа Бошқаруви олдида ҳисобот беради.

13. Комиссия раисининг йўқлигида унинг вазифасини Комиссия раисининг ўринбосари бажаради.

14. Комиссия раисининг ўринбосари:

Комиссия раисининг йўқлигида унинг вазифасини бажаради;

Комиссия томонидан қарор қабул қилинишида иштирок этади;

Комиссия мажлиси ўтказиш учун тўпланган материалларни таҳлил қилади;

Комиссиянинг қарор лойиҳаларини кўриб чиқади ва таклиф беради;

Комиссия раисига Комиссия фаолиятини такомиллаштириш бўйича таклифлар киритади;

Комиссиянинг чиқиш ҳужжатларини имзолайди.

15. Комиссия аъзоси - котиб:

Комиссияга келиб тушган аризаларни (мурожаатларни) қабул қилиш, рўйхатга олиш, ҳисоботини юритиш ва уларни умумлаштиришни ташкил қилади;

ҳужжатлар айланиши Комиссиянинг махсус модули ва электрон почтаси орқали амалга оширилишини таъминлайди;

аризаларни (мурожаатларни) ўз муддатида Комиссияга киритилишини таъминлайди;

ишларни кўриб чиқишга тайёрлайди;

қоидабузарликларни кўриб чиқиш учун зарур бўлган маълумотларни тўплайди ва Комиссияга тақдим қилади;

қоидабузарликлар билан боғлиқ ҳолатлар юзасидан тушунтиришлар олади;

Комиссия мажлиси вақти ва жойи тўғрисида Комиссия аъзоларини хабардор қилади;

зарур ҳолларда Комиссия мажлиси вақти ва жойи тўғрисида биржа аъзоси, савдо майдончалар ва уларнинг регистраторларига хабарномани электрон почта орқали юбориш йўли билан хабардор қилади;

Комиссиянинг қарор лойиҳаларини тайёрлайди;

Комиссия иши билан боғлиқ ҳисобот лойиҳаларини тайёрлайди;

иш юритиш ва Комиссия архиви ишини юритади;

Комиссия раисининг қонуний кўрсатма ва топшириқларини бажаради.

IV. Комиссиясининг ваколатлари

16. Комиссия ваколатига биржа аъзолари ва уларнинг трейдерлари, савдо майдончалар ва уларнинг регистраторлари томонидан йул қўйилган қоидабузарликларни кўриб чиқиш ҳамда уларга нисбатан Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржасида биржа савдоларини ўтказиш Қоидалари ва ушбу Низомга мувофиқ тегишли чоралар кўриш бўйича қарорлар қабул қилиш киради. Комиссия ариза (мурожаат)ни кўриш даврида қоидабузарликни унинг хусусиятига қараб Ўзбекистон республика товар-хом ашё биржасида биржа савдоларини ўтказиш Қоидаларининг бошқа бандига қайта малакалаш ваколатига эга.

17. Қоидабузарлик содир этилган тақдирда Комиссия қуйидаги жазо чораларини қўллашга ҳақли:

огоҳлантириш;

жарима;

биржа аъзоси ва унинг трейдерларини биржа савдоларидан четлаштириш;

савдо майдончаси регистратори ваколатини тўхтатиш;

18. Комиссия савдо майдончасини тугатиш юзасидан Бошқарувга таклиф киритиши мумкин.

V. Комиссиянинг иш тартиби

19. Комиссия йўл қўйилган қоидабузарликларни Бошқарув, таркибий тузилма раҳбарлари, Биржанинг Арбитраж комиссияси ва биржа аъзоларининг аризалари (мурожаатлари) асосида кўриб чиқади.

20. Мурожаатлар Комиссиянинг dk@rtsb.uz номли электрон почтасига юборилади.

21. dk@rtsb.uz – Комиссиянинг электрон почтаси ҳисобланади ва бу почта орқали амалга оширилган ёзишмалар Комиссия номидан олиб борилади.

22. Арбитраж комиссияси ва Маклериатнинг мурожаатлари Комиссиянинг махсус модули орқали қабул қилинади.

23. Таркибий тузилмалар ва биржа аъзолари мурожаатларни (қоидаларнинг бузилганлиги ҳолатлари (белгилари)дан далолат берувчи ҳужжатларни илова қилган ҳолда) ёзма ва биржанинг расмий почта манзили орқали тақдим этишлари мумкин.

24. Ариза (мурожаат) қабул қилингандан кейин, ушбу ариза (мурожаат) у келиб тушган кундан бошлаб уч иш куни ичида кўриб чиқиш учун тайинланади ва тайинланган кундан бошлаб беш иш куни ичида кўриб чиқилади.

25. Комиссия мазкур Низомга риоя қилган ҳолда берилган аризани олдиндан кўриб чиқади ва ариза билан бирга берилган ҳужжатлар ва материалларни ўрганади.

26. Комиссия мажлиси агар Комиссия аъзоларининг камида икки нафари иштирок этса ваколатли ҳисобланади.

27. Комиссия қарори мажлисда иштирок этган Комиссия аъзоларининг оддий кўпчилик овози билан қабул қилинади. Овозлар тенг бўлган тақдирда комиссия раиси овози ҳал қилувчи ҳисобланади.

Комиссия раиси ва аъзолари овоз беришда бетараф қолиш ҳуқуқига эга эмаслар. Комиссия раиси энг охирида овоз беради.

28. Комиссия қарори сиртдан барча Комиссия аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилиниши мумкин.

29. Қабул қилинган Комиссия қароридан фарқ қиладиган Комиссия аъзосининг алоҳида фикри ёзма равишда расмийлаштирилади ва Комиссия қарорининг ажралмас қисми ҳисобланади.

30. Қабул қилинган қарор тегишли биржа аъзоларининг махсус кабинетлари ёки электрон почталарига шунингдек, таркибий тузилмалар, Биржанинг Арбитраж комиссиясига қабул қилинган кундан бошлаб уч иш куни мобайнида юборилади.

31. Аризалар (мурожаатлар) уларнинг келиб тушишига қараб кўриб чиқилади.

32. Зарур ҳолларда Комиссия ўзининг мажлисига биржа аъзоларини таклиф этиши ёки масофадан иштирок этишини ҳамда улардан кўрилаётган иш билан боғлиқ материаллар ва ҳужжатларни сўрашга ҳақли.

Комиссия ишида иштирок этиш учун тарафлар ўз вакилларини уларни иштирок этиш ваколатлари белгиланган ишончнома асосида юборишлари мумкин. Бунда агар топшириқ шартномасида мижознинг манфаатини Комиссия мажлисида ифода этиш назарда тутилган бўлса, мижознинг биржа вакили (брокери), унинг трейдери ёки агенти учун бундай ҳужжат талаб қилинмайди.

33. Комисссия мажлисида биржа аъзоларига боғлиқ масалалар кўрилаётганда, зарур ҳолларда ушбу биржа аъзолари мажлисда иштирок этишга хақли.

34. Қуйидаги ҳолларда Комиссия кун тартибидаги масалани кўриб чиқилишини бошқа кунга қолдириши мумкин:

“ЎзРТХБ" АЖнинг Арбитраж комиссияси томонидан биржа битимлари (шартномалари) бўйича мажбуриятларнинг бузилиши билан боғлиқ масалалар кўриб чиқилиши лозим бўлганда;

материалларни қўшимча ўрганиш талаб қилинадиган ҳолатлар вужудга келганда.

Бунда масалани кўриб чиқишни қолдириш муддати бир ҳафтадан ошмаслиги керак.

35. Агар кун тартибига киритилган масалани кўриб чиқиш Комисиянинг ваколатига кирмаса, Комиссия ушбу масалани кўриб чиқишни рад қилиш хақида қарор қабул қилиши мумкин.

36. Асослантирувчи ҳужжатлар ва етарли асослар бўлмаса, Комиссия қоидабузарлик ҳолати мавжуд эмаслиги хақида қарор чиқариши мумкин.

37. Комиссия қарори биржада биржа аъзоси сифатида фаолият кўрсатмаётган шахсларга таъсир қилмаслиги керак.

38. Комиссия қарори қабул қилинган кундан бошлаб кучга киради ва Биржанинг барча таркибий тузилмалари ҳамда биржа аъзолари, савдо майдончалари ва регистраторлар ижро қилиши учун мажбурий ҳисобланади.

39. Комиссия ишни кўриб чиқишни тўхтатиб туриш учун асослар мавжуд бўлган тақдирда Бошқарувнинг розилиги билан ишни кўриб чиқишни 20 кунга тўхтатиб туриши мумкин.

40. Кўрилган иш билан боғлиқ қўшимча (янги) ҳолатлар келиб чиқса, комиссия ўз қарорини қайта кўриб чиқишга ҳақли.

41. Кўриб чиқиш жараёнида Комиссия ваколатига киритилмаган қоидабузарлик ҳолатлари, шу жумладан қонун ҳужжатлари талабларини бажарилмаганлик ҳолатлари аниқланган тақдирда, Комиссия материалларни биржанинг тегишли таркибий тузилмаларига ўтказиши шарт.

42. Комиссия қарорига асосан биржа аъзоси жабрланувчига биржанинг комиссия йиғимларини тўлаши (қоплаши) лозим бўлиб, жабрланувчи ушбу сумманинг қопланишидан воз кечса, айбдор биржа аъзоси биржанинг комиссия тўловларини тўлашдан озод этилади. Бунда жабрланувчининг хати Комиссия томонидан электрон почта орқали Ҳисоб-китоб клиринг палатасига маълумот учун юборилади ва ушбу масала юзасидан Комиссиянинг алоҳида қарори талаб қилинмайди.

43. Интизомий жазо бевосита қоидабузарлик содир этилгандан бошлаб узоғи билан бир йил ичида қўлланилиши мумкин.

44. Содир этилган битта қоидабузарлик учун фақат битта интизомий жазо қўлланиши мумкин.

45. Агар биржа аъзосининг битта ҳаракатида бир нечта қоидабузарлик бўлиб, уни кўриб чиқиш Комиссия ваколатига кирса, интизомий жазо энг оғир қоидабузарлик учун қўлланилади.

46. Бир хил қоидабузарлик учун турли хил интизомий жазо чораси қўллаш таъқиқланади.

47. Комиссия қарори қабул қилинган ва тарафларга юборилган кундан бошлаб 10 кун ичида жарима тўланиши, комиссия йиғими эса қопланиши шарт. Жабрланувчининг комиссия тўловларидан воз кечиш ҳақидаги аризаси, тўлов амалга оширилиши лозим бўлган муддатга қадар қабул қилинади.

VI. Комиссия қарори устидан шикоят қилиш

48. Ўзларига нисбатан қарор қабул қилинган шахслар ушбу қарордан норози бўлган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда судга мурожаат қилишлари мумкин.

49. Комиссия қарори суд томонидан бекор қилинган тақдирда, биржа аъзосига у томонидан илгари тўланган жарима суммаси қайтарилади ва қўлланилган жазолар бекор қилинади.

50. Жарима суммаси Комиссия қарори бекор қилинган кундан бошлаб 10 кун ичида қайтарилади.

VII. Якуний қоидалар

51. Ушбу низом биржа Бошқаруви томонидан тасдиқланади ва Биржанинг расмий сайтида эълон қилинган кундан бошлаб беш кун муддат ўтгач кучга киради.